

LATINA PRO RELIGIONISTY – HODINA XI.

Indikativů plusquamperfekta a futura II. se nejčastěji používá pro vyjádření předčasnosti před jiným dějem minulým resp. budoucím v určitých typech vedlejších vět. Typické je jejich užití ve větách vztažných, důvodových, podmínkových a časových.

Všímejte si použití časů:

1. *Audivi pariter ac vidi, quod nec audiveram nec videram.*

2. *Když kdosi vybíral otroka, aby ho koupil, ptal se ho:*

Probus-ne eris, si te emero? Etiamsi non emeris.

3. *Makedonský král Filip, otec Alexandra Velikého, vybrožoval v dopise Lakedaimoňanům:*

Si in Laconicam venero, finibus vos expellam. – Lacedaemonii rescripserunt: „Si.“

4. *Ovidius, Žalozpěvy 1, 9, 5:*

Donec eris felix, multos numerabis amicos;

tempora si fuerint nubila, solus eris.

5. *Phaedrus, Bajky 3, 14, 10:*

Cito rumpes arcum, semper si tensum habueris.

6. *Martialis, Epigramy 1, 47:*

Nuper erat medicus, nunc est vispillo Diaulus;

quod vispillo facit, fecerat et medicus.

Věty vztažné

Legebam librum, quem mihi miserat,

Četl jsem knihu, kterou jsi mi poslal.

Omnia, quae videro, scribam.

Napišu vše, co uvidím.

Věty důvodové

Quia (quod, quoniam) didiceram, sciebam.

Protože jsem se naučil, věděl jsem.

Quia (quod, quoniam) didicero, sciam.

Protože se naučím, budu vědět.

Věty podmínkové:

Si epistulam acceperam, gaudebam.

Jestliže jsem dostal dopis, radoval jsem se.

Si epistulam accepero, gaudebo.

Jestli dostanu dopis, budu mít radost.

Věty časové se spojkou *cum temporale*:

Cum id legero, omnia tibi narrabo.

Až to přečtu, všechno ti budu vypravovat.

EXERCITIONES

I. Spojte dané věty do souvětí pomocí spojek *si, quod, ut* (jakmile), *cum* a upravte vhodně časy:

Aliquid novi audimus. Scribimus ad vos.

Rerum causas cognoscis. Felix es.

Caesar in Gallia vincit. Dominus Galliae est.

Amicos iuvatis. Amici vobis adsunt.

II. Přeložte:

Qui erit rumor, si id feceris!

Epistulam, quam ad me miseras, heri accepi et legi.

Si epistulam eius acceperitis, rescribite!

Si quid novi fuerit, statim scribam.

Servus attulit, quod promiserat.

Cum advenerit, interrogabo eum.

Is, quem heri videras, mortuus est.

Postea lavata eram, in cubiculum veni.

Cum televisionem spectaveris, dormies.

Flebam, quia puella me destituerat.

Dolebam, quia puella mea dixit se me non amare.

Quoniam modos coniunctivos non didiceram, a magistro vituperatus sum.

Si examen non fecero, parentes me exheredabunt.